Ч. 318 (14.215). Львів, четвер 28. листопада 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 804-060. 149.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„Просвіта" — до рідного громадянства.

УСЬОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ!

Пригадуємо, що місяць грудень — це місяць „Просвіти", що 8-го грудня — це один із найвеличніших днів у нашій історії, бо день народин „Просвіти".

А від тої благословенної хвилини минає саме 67 років важкої, ідейної, велитенської праці над національним освідомленням, над економічним двигненням, над організуванням, над освітою, над вихованням українського народу! Ми всі глибоко пройняті тою правдою, що з „Просвітою" звязане наше минуле, наше недавнє минуле, з „Просвітою" вяжемо й наше майбутнє.

Великі діла за Нею, а ще більші, тяжчі й відповідальніші перед Нею.

Кожна закутина нашої країни жде праці „Просвіти". До неї взиває кожна хвилина. Попри давні щораз-то нові потреби ждуть заспокоєння.

Праці і праці! Праці щоденної, систематичної, організованої, доцільної — ждуть міліони.

А дати її наказує „Просвіті" не тільки серце, але й розум.

Освіта й виховання — цеж підстава **всякої праці,** запорука всяких успіхів, цеж камінь угла тривкої національної будови.

Отсе розуміємо вже добре всі.

І українське громадянство допоможе „Просвіті" і морально й матеріяльно сповнити це велике завдання, за що відповідаємо всі громадою і кожний зокрема перед історією, перед нацією, перед власним сумлінням.

У сповненні цього національного обовязку ніщо не спинить нас!

І все українське громадянство це ділом докаже. Для життя й розвитку нації дасть працю і потрібний гріш.

За ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ Т-ВА „ПРОСВІТА"
у Львові:

Д-р Іван Брик, голова.
Микола Дужий, секретар

Загострення боротьби з релігією в Совітах.

„Слово", орган православної митрополії, подає (ч. з 24. XI.), що комсомольська організація тульської фабрики зброї перевела серед своїх членів анкету про відношення до релігії. 40 відсотків молоді вернуло анкету невиповненою. 33 відсотки відповіли, що питання релігії їх не цікавить, а 27 відсотків мужно заявили, що виконують релігійні практики. Серед старшого робітництва і громадянства відсоток віруючих значно більший та все зростає.

Цей зріст вірних в умовинах, коли релігію уряд явно переслідує, почав поважно непокоїти комуністичну владу. Тому мають з 1. січня 1936. р. вийти нові гострі розпорядки щодо релігійних звязків. Усі святині, тепер відкриті, треба буде наново зареєструвати в комісаріяті внутрішніх справ. Ніяких нових святинь не вільно буде будувати. Богослуження можна буде відправляти лише в замкнених будинках-святинях. Ніяких публичних дискусій на релігійні теми, читання чи коментування релігійних книжок не вільно буде відбувати.

Ці розпорядки будуть відноситись до всіх релігійних звязків, отже й до всякого роду сект.

Високе відзначення ген. Кондиліса.

АТЕНИ, 27. 11. ПАТ. Король прийняв учора ген. Кондиліса і Теотокіса. Ген. Кондиліса, голову уряду, що в понеділок склав димісію, король прийняв в 11. год. Авдієнція тревала більше як півтора години. Коли Кондиліс вийшов з королівського замку, заявив журналістам, що предложив королеві свої опінії про політичне положення. Між ін. він сказав, що вважає доцільним розвязати національні збори та створити сильний уряд, що міг би вдержати лад і спокій аж до виборів нового парляменту. Підчас авдієнції король особисто вручив генералові найвище грецьке відзначення великий хрест ордеру Спасителя.

В год. 15-ій король прийняв Цотоміса, міністра закордонних справ в уряді Кондиліса.

Основи британської політики.

ЛЬОНДОН, 27. 11. ПАТ. На щорічнім бенкеті королівського інституту досліду міжнародніх питань міністер Самуель Гор виголосив таку промову: „На мою думку британська політика опирається на: 1)глибокім мировім інстинкті; 2) поширюванні поглядів і змаганні до вирівнання всіх різниць поглядів і спорів і 3) на сполуці реалістичного підходу до потреб з ідеалістичною вірою у поступ людства. Тому неминучим було те, що британський нарід найде в Лізі Націй сильний і живий організм договору, що відповідає його інстинктам і мировим змаганням та що підтримуватиме стосування цього договору при вирішуванні всіх питань новочасного світа.

Італія має власну концепцію

розвязати африканське питання.

РИМ, 27. 11. ПАТ. Вірджініо Гайда полемізуючи у „Джіорнале д'Італія" з „Дейлі Телеграфом", заперечує опінію, будьто би Італія хотіла змінити своє дотеперішнє становище та тепер брати на увагу вересневі предложення мін. Гора у справі ліпшого і справедливішого розподілу сировців. Ніякі погрози ні претенсії, пише Гайда, не можуть змінити лінії поведінки Італії, що має власну концепцію розвязки абісинської справи.

Політичне вбивство у Совітах.

22. ц. м. вбили у Саратові студента Миколу Кузьнецова, кореспондента „Комсомольської Правди". Автор телеграми повідомляє, що вбив його теж студент Віктор Литвиненко (українець), що його за „шовінізм" викинули з комсомолу та віддали під суд. Литвиненко вбив Кузьнецова за те, що в кореспонденції виявив його вчинки. Студенти Саратівського Інституту на вічу домагалися кари смерти для Литвиненка. (РО.)

За ліквідацію „четвертої бриґади".

Відомо, яку рішальну ролю мали у відбудові й розбудові сучасної польської держави польські добровольчі військові формації з історичною назвою леґіонів під проводом пок. маршала Пілсудського. З них створено опісля основні кадри теперішньої польської армії, у якій леґіонові старшини заняли й займають досі найбільше відповідальні місця. Елітою леґіонів була перша бриґада, що дала не лиш ідеольоґічний напрям новому польському військово-державному руховві, але й людей до його виконання. Головно її члени перевели травневий переворот у 1926. р. і скинули Польщу на новий шлях, по якому вона йде і досі до назначеної мети — тотальности й всемогучости держави.

Військові старшини з першої бриґади леґіонів, хоч і заняли майже усі найважніші чи дуже важні місця у військовій організації, у внутрішній цивільній і в дипльоматичній службі, таки не змогли захопити й обсадити усі важливі постерунки. І тут знайшлися союзники, що їх у цьому виручили. Зробила це „четверта бриґада".

Таку „четверту бриґаду" мали і ми у недавній визвольній боротьбі на Великій Україні у виді так званих березневих („мартових") українців, що чуючи наживу, хмарою налинули у рідесенькі ряди давніх, свідомих українських діячів. Не звязані до цього часу ані ідеольоґічно як типові малороси, ані організаційно з нашим дотеперішнім національним життям, без ніякої української національної і державницької традиції, не могли вони творити і не створили сильного хребетного стовпа нашого державного організму, який головно і з цієї причини мусів завалитися. Траґічного положення не врятував леґіон галицьких Усусусів, створення на терені колишньої Австрії до боротьби з Москвою з аналоґічними завданнями, як леґіон Пілсудського супроти Польщі, ані опісля корпус Січових Стрільців, у якому галичани відограли передову ролю. Не було у нас першої бриґади і не мали ми — на жаль — подібного творця й організатора, як його мав польський леґіон в особі Пілсудського. І не „дикі клобуки, хитрі волохи, чорні угри і голодні поляки" — як колись в історії схарактеризував наших сусідів наш літописець — заздали нам смертельний удар, але завалила нас наша власна „четверта бриґада", зложена з сорокатих людей — лівих червоних і правих чорних. А сучасні добрі сусіди використали тільки нашу неміч і нашу руїну, що її вона принесла.

Але вертаймось до „четвертої бриґади" в Польщі. Після відомого травневого перевороту влада у Польщі опинилася в цілости в руках марш. Пілсудського і його найближчих співробітників. Зразу не було їх багато. Не було кому обслужити всі колісцята державної машини. З конечности треба було брати людей, що попали під руку. А таких у поляків було доволі. Були вони у „четвертій бриґаді", яку заповнили вміть „Überläufer-и" з інших польських політичних таборів від крайнього радикала-крикуна й демагога Сановіца до консервативного дипльомата Януша Радзівіла. Знайшлися там і соціялісти і лю-

довці, а в Східній Галичині таки найбільше польські народові демократи. Настала у поляків масова „смена вех" — зокрема на „кресах". Добровольців „четвертої бригади" не багато питали про їх минуле. Вистарчило, як такий „доброволець" при одному в численних польських національних чи державних свят затягнув голосно у поході: „Ми, перша бриґада" і при дефіляді перед якимсь достойником гукнув на ціле горло: „Нех жие маршалек", — і посвідка приняття до „четвертої бригади" була готова.

І цю „четверту бриґаду" відчули ми, українці, якнайболючіше. У нас на місцях було її від 1926. р. виключне панування. Змінилася вивіска, — суть залишилася та сама, а навіть значно погіршала. Загострювалися з кожним роком польсько-українські взаємини, яких причини треба дошукуватися між іншим і в політиці й тактиці членів „четвертої бриґади". Росли репресії, зростала й акція українського підпілля. Творилося заворожене коло, якого крутіж родив нераз трагічні факти.

В останніх часах переведено переустрій Польщі під знаменем авторитарности, тотальности й омніпотенції держави. Увійшла в життя нова конституція і нові виборчі ординації до законодатних установ. Недавно переведено до них вибори. З парляментарного життя усунено формально політичні партії і зліквідовано навіть Безпартійний Бльок співпраці з урядом, де свого часу знайшло вигідне пристановище чимало метких людей з „четвертої бригади". Але таки ще її не усунено від впливів на хід державних установ. Поміг цьому значно і „розкол" між колишніми членами „першої бригади" — боротьба полковників з ґенералами за владу, що триває і досі.

Новий уряд не зліквідував цієї боротьби, як фактично не зліквідував ще і панування на українських етнографічних землях у Польщі „четвертої бригади", себто закаптурених нині колишніх вшехполяків. Нема ще у тих людей на місцях конечного до санації польсько-українських взаємин психічного відпруження. Польською вулицею кермує і дальше у нас польська брукова преса з відомим краківським „червонимком". Нема досьогодні ніяких більших політичних потягнень теперішнього уряду. А одним з них булаб чергова якнайширша політична амнестія і — очевидно — заспокоєння деяких найпекучіших національних домагань, про які уряд знає добре з меморіялів і розмов з офіціяльними представниками Української Парл. Репрезентації. Тоді щойно може прийти бажане й корисне для обох сторін відпруження, що в дальшій консеквенції опричинить і ліквідацію „четвертої бригади".

Д-р Степан Баран.

Англійські інтереси у Східній Африці.

НА АФРИКАНСЬКОМУ ФРОНТІ.

„Африка приносить все щось нового" — писав колись Аристотель, а джентельмени з Давнінґ Стріт (англ. міністерство закордонних справ) нераз мали нагоду це справдити.

Німецький протекторат над Занзібаром, повстання дервішів у Судані, французький прапор над Фатодою, бури в Трансвалі — були це події, що заабсорбували чимало англійської енергії. Пядь за пядою опановували англійці загрожені позиції, розміщені здовж східного берега Африки — здовж дороги до Індії та на західному побережжі Індійського океану — того своєрідного маре нострум британської імперії. Відібрали німецькій східньо-африканській компанії острів Занзібар та більшу частину континентальних володінь тамошнього султана, спацифікували Судан, витиснули відтіля французів, опанували бурські республики, розтягнули мандат над колишньою німецькою Східною Африкою — і вже крім італійської Сомалії більше нічого не переривало суцільного обруча англійських володінь довкола Індійського Океану, бо в дійсності підпадає їм і португальський Мозамбік. Могутньо накреслена траса трансконтинентальної залізниці Кап—Каїро гідно символізувала ту перемогу британської імперії на африканському Сході.

ІТАЛІЙСЬКА ЗАГРОЗА.

Та стан тих просторів не був дефінітивно устабілізований. На схід від британського кольоніяльного бльоку, залишилася ще остання суверенна тубильча держава Африки, Абісинія, наче залишок середньовіччя. Той політичний трильодит став здавна предметом італійських апетитів — і британської журби.

Для Англії байдуже існування обох італійських східноафриканських кольоній, Еритреї та Сомалії. Ті дві степово-пустинні вишкварені сонцем надбережні смуги дають базу італійцям хіба в кількох нужденних пристанях; живуть лише з того, що довезуть їм кораблі. На випадок війни вистарчилоб кілька британських кружляків та десанту кількох індійських курінів, щоб стерти слід по італійському володінню в тих сторонах.

Інакша булаб ситуація, якби італійські східньо-африканські кольонії „заокруглилися" багатою та просторою Абісинією. ЗаплІднений італійською експансією цей надійний терен здається перейшов би еволюцію Альжиру під французьким володінням, він став би економічно цвитучою країною, сцементованою італійською еміґрацією. Моглиб англійські ескадри бомбардувати пустинні побережжя, десанти не пробились би в гірську твердиню; малиб англійці замкнений Суез та Баб-ель-Мандеб — багата, а ще дотого загосподарована Абісинія виживилаб Бог-зна яку велику італійську армію. В італійських руках Абісинія сталаб Дамоклевим мечем, завішеним над шляхом до Індії.

ЄГИПЕТ — КЛЮЧ АБІСИНІЇ.

Не диво, що Англія станула на шляху італійської експансії, що кидає на грище щораз то нові козирі. Зрештою найважніший з них держала ще: був це Єгипет. Вистарчилоб стримати італійські транспорти в Суезькому каналі — абісинські кинджали вже розправились би з італійськими частинами, позбавленими довозу муніції, а голод і пошести прийшлиб їм на поміч. Італійська дипльоматія не могла не доцінювати ваги Єгипту. Як лише виринуло питання санкцій, вона застерегла собі, що не сміє воно торкатись замкнення Суезу. А ще давно, як англійський уряд станув в обличчі арабсько-жидівських буч у Палестині, Італія заявила, що готова звільнити його від тих турбот і перенятн мандат над Святою Землею. Від її кордону до Суезького каналу недалеко..

ІТАЛІЙСЬКА РУКА.

На тому тлі египетські заворушення набирають спеціяльної закраски. Не від сьогодні борються вафдисти за повну незалежність своєї батьківщини та чому саме тепер виступили вони так агресивно? Кореспонденти з Єгипту характеризують ті події як неплянований партійним проводом відрух мас на Горову промову; лідери націоналістичної партії — мовляв — мусять достроюватися до того руху, щоб не тратити популярности.

Що пп. Нагас Паша чи Макрам Еґеїд не дали спонуки до протианглійського руху — це можливе; та це ще не виключує можливости орґанізованої ініціятиви взагалі. Сучасні італійці цікавляться Сходом і добре його простудіювали — хто важився би твердити, що їх зацікавлення мало чисто теоретичні мотиви? Ось Мусоліні минулого року мав двічі приняти сирійського політичного діяча Шекіба Ареляна, що тішиться великими впливами в Єгипті.. Арабський світ — це цікава шахівниця для складної дипльоматичної гри — англійці це доказали ще за час великої війни.

Египетські події, зокремаж можливий вплив італійської руки в них — це для нас новина, та відомий французький знавець Сходу, Рене Пінон писав у „Revue des Deux Mondes" ще 1. жовтня ц. р.: „На далеке майбутнє (абісинська) виправа Мусолінія загрожує Єгиптові, де вже тепер жевріють націоналістичні пристрасти. В Англії вважають, що володіння якоїсь великодержави над Абісинією та присутність її армії там і в Лібії загрожувалаб африканським комунікаціям Єгипту і підсичувалаб на його терені революційне кипіння".

АНГЛІЯ ЩЕ РАЗ БОРОНИТЬ ЄГИПТУ.

Англія загрожена вже в другому, ще більш чутливому місці — та оце не вперше доводиться їй боронити Єгипту. Перемогою під Абукіром зліквідували англійці перше французьке посягнення по Египет, дипльоматичною ізоляцією — друге, фінансами — третє: на порозі нашого століття дістали від Франції признання вільної руки в тій країні; правда, що мусіли її окупити резиґнацією з Марока. Коли 1914 року турецька армія під німецьким проводом розвинула енергійну офензиву на палестинському фронті, з метою: захопити і перервати Суезький канал, англійці оборонилися перед нею, фланкуючи ворога спеціяльно в тій ціли зааранжованим арабським повстанням. Виграна війна дала Англії широке запілля східного берега Суезького каналу: Палестину та ряд арабських держав, від Червоного Моря по Персію. По той бік Синайського півострову не було вже зігнилої Туреччини, що в своєму порохні скривала безліч більш і менш приємних несподіванок; англійці могли розложити охорону каналу на оба його береги, а через те відтяжити Єгипет, де крайні елементи бурилися проти британського протекторату. 1922 р. британський уряд дає Єгиптові суверенність задержуючи для себе контролю над країною. Маневр, що недавно так гарно пощастив в Іраку, у більш свідомому Єгипті не вдався. Египетські націоналісти видали Льондонові безкомпромісову боротьбу, навіть внесли до Ліги Націй обвинувачення проти Англії.

ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОТИ АНГЛІЇ.

Правда, це лише звичайна демонстрація, бо до того роду обвинувачень уповноважнені лише уряди держав та деякі лімітативно вичислені групи (нпр. національні меншини деяких держав). Зрештою наскільки успішні і найбільш правосильні жалоби до Женеви, ми знаємо. Всеж це ослаблює престіж Англії як гуманного оборонця свободолюбних абісинців, а в такій позі англійці почувалися доволі вигідно. Нагадується, як то колись польська преса радила англійським послам, що приїздили до Галичини після подій 1930 р., зацікавитися ближче.. долею індусів. З огляду на ситуацію в Єгипті хвилювала англійців концентрація італійських військ у Лібії; в переговорах з Мусоліні́м домагався англійський амбасадор евакуації частини їх та своєї мети не осягнув, бо в заміну за те домагався Рим зменшити британські морські сили на Середземному морі.

ВНУТРІШНЯ ОБОРОНА І ДИПЛЬОМАТІЯ.

Приявність більших італійських військ на західному кордоні Єгипту та на східному — Судану не дуже мила для англійців, вимагає якнайскорішої ліквідації внутрішнього фронту. На ньому виступають англійці з питомим собі тактом: обмежують до мінімум зброю, щоб не дразнити юрби кровю, зате відділи египетської поліції під командою британських старшин енерґійно ліквідують усі революційні прояви. Египетський уряд, загрожений революційним рухом, бачить єдину опору в англійцях; щоб заманіфестувати свою льояльність, не завагався передучора вислати своїх представників на палуби британських воєнних кораблів, що демонстрували коло египетських побереж. Тепер англійці стали панами ситуації в Єгипті і здається такими залишаться. Всеж ледви чи поважилися би вони приняти бій на такому розпаленому терені.

„Здається — писав Пінон, — що цим разом неспокій, помітний в урядових колах Льондону не є безосновний; Єгипет — цеж ключ британської імперії".

Саме в кілька днів після вибуху египетського революційного руху бачимо, як петля санкцій щораз то тісніше зашморгується, як абісинська армія нарешті переходить до наступу. Невже англійська дипльоматія забезпечує загрожений Єгипет, зосереджуючи боротьбу на інших фронтах?

М-р Богдан Галайчук.

Розправа за вбивство міністра Перацького.

СЕМИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

(Докінчення).

Обор. д-р Л. Ганкевич, навязуючи до слів прок. Зеленського, що справа йде за вбивство міністра, заявляє, що нема ріжниці, якщо йде про життя людини без огляду на те, чи вона є міністром чи звичайною сірою людиною.

Прок. Зеленський підкреслює з натиском, що оборонцем сірої людини є представник прокураторського уряду, ні оборонець. У цій справі йде не тільки про вбивство міністра, але теж про терористичну організацію. Щож торкається забезпеки підсудних, слід ствердити, що приняті міри були згідні з обовязуючими постановами регуляміну.

СУТИЧКИ ОБОРОНИ З ПРЕДСІДНИКОМ ЗА ЗАКОВУВАННЯ ПІДСУКНИХ У КАЙДАНИ.

Опісля обор. м-р Шлапак в імени Карпинця ставить внесок відчитати декілька документів з актів справи, допустити доказ зі свідка аспіранта Квепінського і відчитати протокол переслухання підс. Карпинця з актів окружного суду у Львові на обставину, що теж підс. Карпинець сидів у вязниці в кайданах.

Предсідник стверджує, що трибунал уже вирішив справу деяких підсудних, які сиділи в кайданах у вязниці і тому цієї справи не можна виводити вдруге.

Обор. Шлапак відкликується до рішення трибуналу. Предсідник по нараді оголошує постанову трибуналу, яка затверджує рішення предсідника.

Обор. Шлапак говорить далі про допущення до актів справи стенограму з розправи. Одначе трибунал залишає цей внесок без розгляду.

ПІДРУЧНИК ПРО ХАРАКТЕРИЗАЦІЮ І ПЛЯН ОКОЛИЦЬ МИКУЛИЧИНА ТА ЯСІНІ.

Опісля **обор. д-р Л. Ганкевич** ставить декілька внесків, між іншим про долучення до актів справи підручника про характеризацію, про що згадує акт обвинувачення, на доказ, що тут йде про підручник до характеризації на сцені.

Прок. Рудніцький прилучився до внеску оборонця кажучи, що спеціяльні підручники про характеризацію для конспіраційних цілей не істнують. Тому не відомо теж проти кого цей доказ може звернутися.

Обор. д-р Ганкевич вносить теж долучити до актів справи мапу околиць Микуличина та Ясіні, щоб ствердити, що підс. Рак не міг перебути такої віддалі в такім короткім часі, як про це згадує акт обвинувачення. На ту саму обставину покликує на свідка д-ра Маєвського зі Львова, провідника Татшанського Т-ва. Вносить теж долучити до справи посвідку дирекції державних залізниць зі Львова у справі розкладу їзди поїздів на згаданім відтинку в часі від 15. червня до 10. серпня 1934 р.

ДАЛЬШІ ВНЕСКИ ОБОРОНЦІВ.

Трибунал рішив долучити до актів справи підручник про характеризацію. Зате відкинув внесок про покликання на свідка д-ра Маєвського тому, що внесок зголошено вже по речинці.

Обор. д-р Горбовий ставить внесок покликати на свідка управителя Академічного Дому у Львові Грицая на обставину, що підс. Бандера перебував у Львові в часі від 11. квітня до 1. червня 1934 р.

Прок. Рудніцький прилучується до внеску оборонця покликати на свідка п. Грицая і доручити, щоби слідчий суддя переслухав св. Грицая під присягою.

НЕВІДПОВІДАЛЬНИЙ СВІДОК ОБТЯЖУЄ ПІДС. ЗАРИЦЬКУ.

З черги обор. д-р Павенцький вносить переслухати декілька свідків на обставину, що Бронислава Коцінська, яка обтяжила своїми зізнаннями підс. Зарицьку, є невідповідальна і була вже судово карана. Тому її зізнання не заслуговують на віру. Далі оборонець вносить покликати на свідка слідчого суддю зі Львова д-ра Валігурського.

СПРАВА ВБИВСТВА БАЧИНСЬКОГО І БАБІЯ.

Обор. д-р Павенцький заявляє, що хоч трибунал вирішив уже питання про вилучення усіх справ, які не торкаються безпосередньо вбивства мін. Перацького, проте на судовій розправі розглядається далі цілу низку фактів, які не мають ніякого звязку з убивством міністра. Тому оборонець ставить формальний внесок, щоби трибунал обняв усі ці факти (вбивство Бачинського і дир. Бабія та пляноване вбивство ком. Кособудського) теперішнім актом обвинувачення.

РЕПЛІКА ПРОКУРАТОРІВ.

Прок. Рудніцький противиться цьому внескові з причин, передбачених законом про карну процедуру. Годі влучити ці справи, які ділися у Львові, з фактичних і правних причин. У них справах ведеться окреме слідство. Акт обвинувачення згадав про них, щоб зілюструвати діяльність ОУН у Львові.

Прок. Зеленський стверджує, що у справі відповідальности Коцінської складали внески вже в ході слідства. Суд рішив звернутися до управи львівської вязниці з запитом, чи і чому Коцінську помістили в заведенні для умово божевільних. Прокуратор спротивився цьому внескові оборонця, бо зізнання Коцінської не можуть мати впливу на устійнення вини підс. Зарицької. Прокуратор противиться теж переслуханню як свідка слідчого судді Валігурського, бо тут йде про приватні завваги судді, а це для справи не має ніякого значіння.

Обор. д-р Павенцький мотивує свій внесок у справі притягнення підсудних до відповідальности за факти, які безпосередньо не стоять в ніякому звязку з убивством мін. Перацького.

ЩО СКАЗАВ СЛІДЧИЙ СУДДЯ ДО ПІДС. ЗАРИЦЬКОЇ.

Прок. Рудніцький ще раз вертається до внеску оборонця про переслухання як свідка судді Валігурського і заявляє: Часто буває, що слідчий суддя пересилає справу до прокуратора з внеском припинити слідство. Одначе прокуратор зладжує акт обвинувачення. Бувають теж випадки, що підпрокуратор заявляє своїй владі, що є проти зладження акту обвинувачення, а проте начальна влада каже йому зладити акт обвинувачення. Ці офіціяльні заяви не мають значіння і не можуть бути доказом у цій справі.

Як виходить зі слів обор. д-ра Павенцького суддя Валігурський мав сказати до підс. Зарицької, що він вірить, що підсудна не знала ким був Мацейко, бо конспіраційні огляди не позволили їй про це знати.

ТРИБУНАЛ ВІДКИНУВ УСІ ВНЕСКИ ОБОРОНЦІВ.

По нараді трибунал відкинув усі внески у справі свідків, долучення актів львівської прокуратури у справі Коцінської та в справі судді Валігурського. Трибунал відкинув теж внески у справі обхоплення актом обвинувачення інших справ, які не є звязані з убивством мін. Перацького.

ПРЕДСІДНИК ВІДБИРАЄ ГОЛОС ОБОРОНЦЕВІ.

Адв. д-р Павенцький як оборонець Климишина заявляє, що до цього підсудного теж застосували якнайдальші засоби обережности. Предсідник відбирає голос оборонцеві, бо цю справу трибунал уже полагодив.

ПЕРШІ СВІДКИ. — ВБИВСТВО МІНІСТРА І ПОГОНЯ ЗА ВБИВНИКОМ.

По кількахвилевій перерві трибунал почав переслухувати перших свідків.

Три з них, а саме: **Йосиф Зайонц**, возьний „Товариського Клюбу" при вул. Фоксаль, де вбито мін. Перацького, **Станислав Вітульський**, шофер мін. Перацького й **Адам Давда**, кельнер у „Товариськім Клюбі" описують згідно з актом обвинувачення вбивство мін. Перацького, втечу вбивника і погоню за ним.

Св. полк. **д-р Соколовський** описує хід операції раненого мін. Перацького і смерть від упливу крови.

Свідки: **Дадас**, сторож „Товариського Клюбу", поліцаї: **Багінський та Обрембський** описують — теж згідно з актом обвинувачення — погоню за вбивником міністра, вигляд вбивника та його одіння.

На цьому перервано розправу в год. 6.50 вечором до середи.

Восьмий день розправи.

СВІДОК, ЯКИЙ НЕ ПРИГАДУЄ СОБІ.

Розправа в середу почалася в год. 10.35 перед полуднем від переслухання св. Станислава Кусьмірського, сторожа. Свідок оповідає, що критичного дня, себто 15 червня 1934 р. пішов коло год. 10-ої на вул. Фоксаль ч. 3, де приміщується „Товариський Клюб", до направи паркану. Бачив, як хідником вул. Фоксаль, попри доми з непаристими числами, проходжувався невідомий мужчина, читав „Куріера" і придержував пачку під пахою. Коли свідок глянув на нього, цей мужчина відвернувся. На вул. Фоксаль бачив його два ці. На внесок прок. Зеленського суд відчитав частину зізнань свідка, які він склав у слідстві, з яких виходить, що свідок бачив цього мужчину тричі. Свідок потверджує свої враження зі слідства і пригадує собі, що дійсно бачив цього мужчину тричі. Був це бльондин, круглолиций, убраний в зеленкаватий плащ і ясний капелюх.

ТАЄМНИЙ БРУНЕТ.

Коло полудня свідок бачив по протилежній стороні вулиці іншого мужчину, брунета. Чи ці оба прохожі порозумівалися зі собою, свідок не бачив. Коло год. 3-ої свідок бачив мін. Перацького, як висідав з самоходу. Тоді не бачив нікого, щоби хтось йшов за міністром до клюбу. По трьох стрілах свідок бачив, як якийсь мужчина вийшов з брами повільним кроком, а по хвилині почав бігти. Свідок його не придержував, бо не знав, що сталося. У погоні не брав участи.

ПІДС. КАРПИНЕЦЬ... ТАЄМНИМ БРУНЕТОМ.

На питання прок. Рудніцького, чи хто з підсудних не пригадує йому одного з тих двох людей, які крутилися на вул. Фоксаль, свідок відповідає, що підс. Карпинець пригадує цього мужчину брунета, який ходив по вул. Фоксаль попри доми з паристими числами. Пізнає його по кольорі волосся, очей і по зрості.

У звязку з тими зізнаннями обор. м-р Шлапак ставить внесок, щоби трибунал ствердив з актів справи, що підчас вбивства мін. Перацького підс. Карпинець сидів уже в арешті. Предсідник заявив, що цей факт устійнить з актів. Одночасно звернув увагу підсудним, щоби не розмовляли зі собою, бо усуне їх зі салі.

ХОЛОДНОКРОВНІСТЬ УБИВНИКА.

Свідки Вінкентій і Казимир Кухарські описують утечу вбивника при вул. Щигля. Там св. Вінкентій Кухарський забіг утікачеві дорогу, але цей побіг на вулицю і минув свідка. Після того свідок вернувся до хати й оповів про все братові Казимирові. Цей вийшов на вулицю і завважив, що з дому ч. 5 при вул. Окульнік вийшов мужчина, високого росту, з темним волоссям, без плаща і капелюха і спокійним кроком пішов у напрямі бібліотеки Красінських, себто у протилежнім напрямі, де стояла юрба людей і де шукали за вбивником. Свідок був віддалений від цього мужчини коло 20 кроків. Обмінявшись кількома словами з братом пішли вслід за цим невідомим мужчиною, але змилила їх його камяний спокій та відмінний короткий одяг. І тому оба ці свідки втратили підозріння, будьтоби цей мужчина був убивником. Опісля затримав обох цих свідків шофер коменданта поліції, щоби склали виснення. Св. Вінкентій Кухарський пізнав плащ Мацейка на основі кольору і довжини, який йому на внесок прок. Рудніцького показав предсідник. Опісля пізнає теж з поліційної фотографії Мацейка як того мужчину, який критичного дня втікав. На внесок прок. Зеленського трибунал стверджує, що цей свідок розпізнав Мацейка з тушею п. р. цей свідок розпізнав Мацейка з більшою певністю на основі приватної фотографії, яку найшли при ревізії.

На домагання оборони свідок описує вигляд утікача, кажучи, що його лице було втомлене довгим бігом і було червоне.

ЯК УТІКАВ УБИВНИК МІН. ПЕРАЦЬКОГО.

Свідок Болеслав **Філіпюк**, пост. П.П. був у критичній хвилині випадково на вул. Коперника. Далі оповідає, як він прилучився до погоні за вбивником. Втікаючого вбивника окреслює як чоловіка високого яких 170 цм., виспортованого, худощавого бальондина, в зеленому пла-

ці, з голою головою. У слідстві з фотографії не розпізнав, але рішуче пізнав плащ. Суд стверджує, що у слідстві свідок безсумнівно розпізнав цього мужчину по цілій низці прикмет. Свідок вияснює, що рішуче його не пізнав, бо тільки кинув на нього оком.

Прок. Зеленський вносить, щоб свідкові показати знимку. Свідок стверджує, що пізнає його по волоссю і формі голови. На запит обор. Ганкевича свідок вияснює, що втікач не конче мусів перебігати попри робітників. Пригадує собі, що був там якийсь старшина, але він зійшов багато пізніше.

З черги зізнає свідок **Софія Бандурська**, жінка сторожа дому при вул. Окульник ч. 5а. Бачила мужчину бльондина без капелюха і плаща, в чорнім убранні, що йшов до друкарні. Мав червоне лице. Коли глянула на нього, то він не видавався їй підозрілим.

Св. Карлові Бартлеві, тайному агентові слідчої поліції доручено піти на ріг вул. Фоксаль і Коперника, де мабуть виконали якийсь замах. Докладно описує як обідив терен замаху та як довідався, що має шукати мужчину без капелюха. Придержав двох підозрілих та вернувся на місце випадку, де доручили йому перевести ревізію в домі при вул. Окульник 5а. З дозорцем пішов на найвищий поверх, де біля вікна спостеріг плащ. Негайно перевів ревізію та найшов якийсь білет і дасколірову стяжечку. Барв не пригадує собі. На запит прокуратора свідок відповідає, що дім при вул. Окульник 5а має другий вихід замкнений та третій через склеп, з якого користали льокатори за згодою власника, але тоді цей вихід був замкнений.

На внесок адв. Павенцького суд стверджує, що свідок у слідстві зізнав, що плаща не ревізував. Свідок вияснює, що це могла бути помилка в протоколі.

Адв. Шлапак вносить, щоб переслухати як свідків особи, що переслухували свідка Бартля. Прок. Зеленський противиться цьому внескові. Суд по нараді оголошує постанову, що не бере на увагу внеску оборони.

Свідок Теодор Норкевич, пост. П.П. не вносить до розправи нічого нового, подає тільки, що на вулиці двох хлопців передало йому дві куски від револьвера.

Після зізнань цього свідка предсідник зарядив перерву.

По перерві в год. 1.45 предсідник ствердив, що деякі підсудні поводяться невідповідно. Тому трибунал мусітиме змінити розпорядок про відокремлення підсудних і розмістити між підсудними поліцаїв.

З черги склав дуже обемисте зізнання св. **Йосиф Пйонткевич**, інспектор поліції. Коли 15. червня 1934 р. вернувся до дому в год. 5.30 пополудні, довідався, що за ним шукала команда поліції. Від дижурного старшини довідався про атентат на мін. Перацького і про втечу вбивника на вул. Шигля. Свідок перешукав забудування св. Казимира і дійшов до переконання, що вбивник не міг там скритися, бо забудування окружає паркан, високий на 3 м., обведений до того ще кільчастим дротом і вбивник не мав часу, щоби туди дістатися. Опісля пішов з ком. Пшигодою на вул. Окульник і казав перешукати ще раз основно дім під числом 5. Звідтіля ком. Пшигода приніс плащ, зеленкуватого коліру. В лівій кишені цього плаща знайшов свідок ганчірку з матерії плаща, кусник пуделка від сірників, 2 спинки від сорочки та якийсь білет. Виверуваши кишеню, знайшов ще жовто-блакитну стяжку. Присутні тоді поліцаї ствердили, що найдений білет давав змогу сідати на кріслі у публичнім городі. Опісля склав звіт начальникові відділу безпеки міністерства внутрішніх справ Кухарському. Тоді довідався, що вбивник покинув при вул. Фоксаль капелюх і якийсь пакунок. Опісля свідок розмовляв при вул. Окульник з мешканцями, які там зійшлися. Від Вінкентія Кухарського довідався, що його брат схопив навіть утікача, але цей відопхнув його і побіг далі. Про найдення плаща свідок повідомив прок. Рудницького і від нього довідався, що вбивник покинув бомбу і капелюх.

ЧОМУ НЕ ВИБУХЛА БОМБА?

Бомба була обвинена в білий папір цукорні Гаєвського, перевязаний гумкою. Розпакувавши побачив тектурове пудло від тісточок. Бомба складалася з бляшаної пушки, в якій був валець з пікриновим квасом і ручкою. З доручення прокуратора свідок пішов до цитаделі, де з пор. Вайсом розбирав запальник. Виявилось, що це була ампулка з азотовим квасом, крім того був цукор і хльоран потасу. Запальник діяв за півтора секунди. Коли азотовий квас розлився на цукор повставала висока температура і тоді наступав вибух. Конструкція бомби була така, що треба було збити ампулку з азотовим квасом. Бомба не могла вибухнути тому, що всі частини запальника були відокремлені парафіною і гумою, що ослаблювало можливість натиску. Ампулка з азотовим квасом сходилася з толоком, який теж був добре ізольований парафіною. Якби справник був ударив рукою по запальнику бомба вибухла би.

ПЕРША КОНЦЕПЦІЯ ПРО ВБИВСТВО ОУН.

Опісля свідок вернувся до „Товариського Клюбу" і тут перед членами уряду з прем. проф. Козловським висунув концепцію, що вбивство мін. Перацького виконали кола з ОУН. За цією концепцією промовляли такі технічні моменти: підготова і виконання атентату, стріл ззаду до міністра і втеча справника. Знахідка жовто-блакитної стяжки, білет на крісла у публичному городі й опакування течки у фірмовий папір фірми Гаєвського, яка находиться недалеко двірця, викунули свідкові здогад, що вбивником був хтось приїзший. Крім того конструкція бомби пригадала бомби, відомі свідкові м. ін. зі замаху на Східні Торги. Крім того був ще політичний момент. Свідок довідався від прем'єра, що мін. Перацький підчас своєї подорожі по Галичині вів розмови з представниками українського громадянства. Ці промови мали докінчити у Варшаві. Міністер справедливости Міхаловський приняв цю концепцію і доручив свідкові кермувати технічною стороною слідства.

2. липня 1934. р. перед виїздом до Трускавця свідок дістав телеграфічну вістку від Гліценштайнової, що в неї мешкав цілий місяць молодий мужчина з львівським акцентом. Опісля в команді поліції зізнала, що цей мужчина пропав безслідно 15. червня. Від нього дістала картку з Гдині, а коли відписала під поданою адресою, виявилось, що він там не мешкає. Цей мужчина залишив валізку і документ тотожности на прізвище Оваричевського. Його відвідувала молодий мужчина і студентка. З фотографії в команді поліції Гліценштайнова пізнала, що Оваричевський є саме Лебедь, якого схопили у Німеччині.

На питання оборонців свідок вияснює, що його концепція про вбивство мін. Перацького українцями, вродилася тому, що він знав (мабуть з преси) про поширення терору поза чисто українські етнографічні межі. Цей терор мали стосувати не тільки супроти уряду, але також супроти представників українського громадянства, які ведуть переговори з поляками. Свідок увесь час покликується на „Сурму" та інші подібні органи.

Обор. д-р Л. Ганкевич ставить свідкові цілу низку питань щодо інформацій, які дістав від прохожих ком. Пшигода, між іншим про якогось старшину. Свідок вияснює, що про старшину довідався від поліцая Багінського і тому здогадується, що це був спільник вбивника переодягнений за старшину. Оборонець запитує, чи ОУН вже в червні 1934 р. могла знати про подорож мін. Перацького до Галичини, якщо вона таємно відбулася в травні 1934 р. Предсідник відхилив це питання, а внаслідок відклику оборонця трибунал затвердив його.

Далі свідок стверджує, що бомба зі Східних Торгів була того самого типу, що варшавська.

Обор. д-р Л. Ганкевич вносить переслухати інсп. Сітковського і ком. Пшигоду на обставину, хто це були ці три інформатори, які ввели поліцію у блуд показуючи фальшиву дорогу втечі вбивника. Вносить теж зареквірувати акти з процесу Біди і тов. у справі бомби на Східних Торгах, щоб ствердити, що та бомба була виконана у Німеччині зовсім інакше, ніж варшавська.

Прокуратор спротивився цим внескам, а трибунал по нараді відкинув їх.

ВРАЖІННЯ НАШОГО КОРЕСПОНДЕНТА

(Телефоном від нашого кореспондента).

Варшава, 27. листопада 1935.

Перша половина сьогоднішньої розправи — це була довга черга свідків возьних, сторожів, шоферів, поліцаїв і поліційних агентів, які оцінювали обставини втечі вбивника та погоні за ним. Можна було при їх зізнаннях завважити те саме явище, яке відоме при всіх процесах, а саме, що з кількох осіб, які бачать ту саму подію, кожний представляє її інакше. Не тільки нинішні зізнання поодиноких свідків ріжнилися в подробицях між собою, але і ті самі свідки інакше дещо зізнавали тепер ніж у слідстві. І тільки оборонці мусіли виясновувати подробиці, що не завсіди проходило без сутичок. Зрештою, ці подробиці досить нецікаві: чи згаданий вбивник був у капелюсі, чи без, чи тримав револьвер у руці, чи ні, чи йшов чи біг, чи поліційний свідок перешукував плащ, чи тільки йому здавалося і т. д.

Навіть інспектор з головної команди поліції у Варшаві Пйонткевич, відомий з інших процесів ОУН, не згадував у слідстві про найдені у плащі Мацейка окрушки тютюну, а тепер пригадав той нещасний тютюн і оборонці очевидно цю подробицю негайно підхопили.

Можна зареєструвати тільки один веселий момент, а саме коротку „дискусію" між оборонцем д-ром Л. Ганкевичем і одним поліц. свідком, в якій виявилось, що свідок вживає слово „категоричний" у цілком фальшивому розумінні.

Зрештою цікавіші були тільки зізнання згаданого інспектора Пйонткевича, що перший поставив тезу про авторство ОУН у варшавському атентаті і переслухав Гліценштайнову, що вперше навела поліцію на слід Лебедя і Гнатківської. Оборонці старалися висвітлити справу таємничого старшини, що звертав погоню на фальшивий шлях, таємничого учасника погоні на фіакрі з револьвером у руці, а також перевірки оскільки найдена у Варшаві бомба ріжнилася від бомби, що вибухла колись на львівських Східних Торгах, але предсідник частину цих питань відхилив, а дотичні внески відкинув. Те саме торкається вияснення, поскільки вбивства мін. Перацького могли доконати польські націоналісти т. зв. ОНР.

Пересторога, з якою двічі предсідник звертався до підсудних, щоби поважно поводились, торкається по суті Лебедя і Гнатківської, які видно мають кращу тему до розмови і веселости, ніж ця тема, якою займається суд.

Сьогодні розправі прислухувався короткий час відомий французький політик, колишній міністр освіти Де Монзі. (ік.)

Скликання сойму та сенату.

Зачувати, що з кінцем цього тижня появиться декрет президента Польщі про скликання сойму та сенату на надзвичайну сесію. Сойм зібрався би 3. або 5. грудня.

Італійці відступили з Макале.

ПАРИЖ, 27. 11. ПАТ. Авас повідомляє з Льондону, що згідно з інформаціями Райтера з Адіс Абеби урядові джерела подають, що італійський гарнізон покинув Макале і відступив у напрямі Адіграту.

Італійці перемогли раса Десту.

ПАРИЖ, 27. 11. ПАТ. Авас повідомляє з Риму: Ген. Грациані переміг війська раса Дести в Сомалі. Ця перемога скріпила положення лівого крила італійських військ. Італійська перемога унеможливила виконати плян раса Дести, що хотів перервати комунікацію між італійськими військами. Вислід битви подіяв пригноблююче на стан військ раса Дести.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ПРОПАГАНДА ВИРОБІВ УКРАЇНСЬКОГО ПРОМИСЛУ.

Вистави, часто під назвою дитячих ярмарків це поважні і щораз частіші спроби познайомити широкі кола українського громадянства з рідним виробництвом. Усе нові провінціяльні осередки беруть на себе це важне завдання, причому найбільшу живучість під тим оглядом проявляють філії Союзу Купців і Промисловців, найчастіше в тісному співробітництві з місцевими Повітовими Союзами Кооператив. Найновіша виставова імпреза — **дитячий ярмарок у Стрию** — як довідуємось — може похвалитись великим успіхом, особливо щодо участи відвідувачів. **„Стрийська Думка"** появилась з пристосованим до вистави змістом, що теж має своє пропагандивне значіння.

Польська хроніка.

Б. МІН. ҐЛІВІЦ ПРОПОВІДУЄ КОНЕЧНІСТЬ НАКРУЧУВАТИ КОНЮНКТУРУ.

Відомий польський економіст Г. Ґлівіц виголосив 20 ц. м. перед добірною авдиторією (був м. ін. колишній премієр Бартель) в Пром.-Торг. Палаті у Львові реферат про рух капіталів і міжнародню політику. Референт виступив **проти звеличування аскези,** проти ідеольоґії „стягання пояса". Ця ідеольоґія мала би служити двом фікціям: 1) нібито конечности нечувано-високого покриття польського золотого і 2) необхідности не доводити до задовження майбутніх поколінь. Навпаки — заявив Ґлівіц — **треба життеву стопу і консумцію в Польщі піднести.** До того треба конструктивного госп. пляну. В першу чергу належать до такого пляну: доцільна орґанізація праці в середині краю і здобуття капіталів зверха. Референт щодо першого пункту підчеркнув свою **солідарність з б. амбасадором Филиповичем,** який вважає необхідністю для Польщі **почати великі публичні роботи.** Обговорюючи широко другий пункт — Ґлівіц вказав **на Францію** як одиноку державу, яка може дати Польщі потрібні капітали. Ані Анґлія, ані Зл. Д. П. Америки не можуть цеї ролі сповнити. Французький капітал досі найшов тільки зовсім скромну стежку до Польщі, хоч широким руслом спрямовується у Большевію. Франції байдуже, чи Росія є царська, чи совітська, зате важне, щоби мала в ній підпримку для своїх інтересів. Очевидно, що Польща мусить теж своїй політиці дати відповідний напрям.

Становище б. мін. Ґлівіца є замітне перш за все тим, що воно суперечить теперішньому становищу урядових чинників.

РЕКОМПЕНЗАТА ЗНИЖКИ ПЛАТЕНЬ.

Доходовий податок, що його тепер платитимуть урядовці — публичні службовики є рівнозначний з обниженням платень і таку назву зустрічаємо теж загально у пресі. Уряд старається бодай частинно знвтралізувати господарські наслідки менших заробітків через зменшення видатків. Останнє число журналу **„Господарка Народова"** висуває домагання дозволити урядовцям **уплатнити облігації** Народової Позички. Обнижка платень приходить у час зимовий, коли звичайно зростають видатки, і в час, коли ще треба платити рати за інвестиційну позичку. Тому „влекшення льомбарду Нар. Позички булоб льогічним наслідком положення урядовців і загальної конюнктуральної ситуації, що витворюється наслідком обнижки платень". Крім того „Господарка Н." взиває уряд, щоби протиділав бажанням приватних підприємців також і у своїх підприємствах перевести обнижку платень. Те, що зробив уряд, було конечне з причин буджетових, хоч противиться воно заходам до оживлення господарського життя.

ЗМІНА ФРАНЦУСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ СУПРОТИ ПОЛЬЩІ.

В останніх місяцях щораз голосніше лунали в Польщі голоси обурення під адресою Франції за те, що вона виселює польських еміґрантів-робітників. Тепер — після довших інтервенційних заходів польських урядових чинників — Франція обіцює спинити рестрикції щодо робітників, які походять з Польщі та запевнює, що соціяльні обезпечення вже виселених робітників не пропадуть і всі ними придбані права будуть збережені. Французький уряд мав теж висказати бажання дати працю у французькому хліборобстві якнайбільшій кількости польських робітників. Ця зміна еміґр. політики Франції має значіння теж для робітників-українців.

НЕ ЗНИЖКА ЦІНИ ВУГІЛЛЯ, А ЗБІЛЬШЕННЯ ЧИСЛА ЙОГО КОНСУМЕНТІВ. — ЦІКАВА КОНЦЕПЦІЯ.

Справа знижки ціни вугілля так, начеб уже рішена. Проте вугляні барони з тим не хочуть погодитись. Також у господарській пресі дехто доказує, що з того менша буде користь консументові, ніж втрата для вугільного промислу і зац. господарки. Ось п. Ротштайн на сторінках „Ц. Ґазети Гандльової" (Методи розбудови збуту) вказує **на східні воєвідства** як терени, де можна значно збільшити збут вугілля. Але до того радить він вугляному промислові **роздати там майже даром залізні печі,** збудовані за новітніми зразками. Ці залізні печі поставлені на місце поширених на сході Польщі великих родинних печей селянських далиб масу нових покупців вугілля. Так — каже автор — роблять великі світові концерни, передовсім нафтові.

Світова хроніка.

ПЕРШИЙ ТИЖДЕНЬ „САНКЦІЙ". — МОБІЛІЗАЦІЯ ЗАПАСІВ ЗОЛОТА. — ЗАТАЮВАНІ ФІНАНСИ.

Від 18-го ц. м. ввійшли у силу санкційні постанови. В пресі появились вісти, що на кордонах Італії послабшав значно рух з закордоном, а подекуди панує навіть мертва тиша. Також Польща солідарно виконує ті постанови. Дотичний розпорядок появився вже в „Ден. Законів", обмежуючи значно імпорт з Італії і експорт до неї. Дозволено щоправда вивозити вугілля, залізо, сталь, нафту і сіль.-господарські продукти, але на власне ризико експортерів. Італія приняла санкції із великим обуренням. Патріотичний порив із цього приводу виявляється там у ріжних формах до бойкоту чужих товарів включно. Йде горячкова робота при фабрикації ріжних суроґатів, при чому винахідчивість грає велику ролю (згадати хочби „молочну вовну"). Уряд поробив протисанкційні заходи, достосовуючи спожиття до продукції і реґулюючи обороти з закордоном (як відомо — є держави, яких санкційна солідарність не дотичить). Уряд видав також декрет про монополь закупу золота закордоном. Цей монополь признаний Інститутові для обороту валют, який закуповуватиме золото на внутрішньому ринку по офіціяльному курсі (нижчому, бо лір є обезцінений). В той спосіб скарб дістане нові засоби золота, що в останніх тижнях катастрофально змаліли. Банк Італії перестав навіть оголошувати свій десятиденний біляно, що ніде і ніколи не було практиковане емісійними інституціями. Італія не хоче публікувати щораз то менших запасів золота і зро-

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ. 71)

ҐМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІҐЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

Ділося це в саму Провідну неділю — 11. квітня 1915. року, коли на візвання таборової управи приїхали посли Лев Бачинський, Лев Левицький і Семака, — успокоїти нарід збентежений обмеженням споживку хліба, та присмирити схвильованих безвартними леґітимаціями на поворот домів, які на власну руку видавав — покликуючись на послів — буковинський учитель Пігуляк, що перебував тоді в таборі. Це нарід роздратувало через лад. Добродій Пігуляк покликувався на повагу Посольського Клюбу, що його мав уповажнити до таких „поворотних" леґітимацій. Через те вістря народнього обурення зверталося не лиш проти таборової управи, але й проти послів. Наради на скликаному тоді всенародньому вічі проходили в такому напруженні, що військова чета цілу днину стояла у збройному поготівлі. Найменша нерозважливість могла мати страшні наслідки. Справа виданих д. Пігуляком поворотних леґітимацій виявилася промахом посла Поповича і скропилася на його особі. Як свого довірливого земляка, уповажнив посол Попович добр. Пігуляка — списувати членів ґміндівського табору буковинців і видавати їм посвідки тотожности на підставі яких вони згодом, колись.., могли би дістати поворотні пашпорти. Так цю справу пояснили. А як було справді?? Я бачив і мав в руках ці леґітимації; були це друковані бляґкети, що давали дозвіл повороту на Буковину без ніяких застережень! Що більш, їх видавали і на поворот до галицьких повітів. Добре каже нарід: „Лекше патик кинути на воду, ніж злапати його назад"... Але й таке водилося!...

Частим на початках відвідувачем табору був посол о. Онишкевич, який особливо цікавився умовинами, на які люди контрактувалися до сезонових робіт, користуючись перманентною таборовою перепусткою. Його енерґійні виступи супроти незорієнтованої ще таборової управи і настирливі заходи в Посольському Клюбі спричинили інтервенцію в міністерстві, в наслідку чого вперта чеська робітнича централя відступила від своїх контрактових умовин, а в таборі установлено окреме бюро посередництва праці. Найдразливіша справа, яка безнастанно уми дратувала і доводила до бешкетів, — була репатрияція. Її уряд постійно спинював. Одну таку ворохобню, викликану невідповідальними чинниками на тлі заборони виїзду на роботи до Прус і репатриящії, в дні 7. червня 1915. р. приїхали засмирювати посли Лев Левицький і Семака. З природи річи, такі засмирювання послами не обходилися без необачних обіцянок, а ці — несповнені, нарід ще більш ятрили. І не всі посли мали дар красномовства, або хист опанування настроїв мас. Цей небуденний талант, у багатому вивінуванні, мав покійний посол Евген Олесницький. Одначе все занятий ріжними важнішими справами, ледве один раз відвідав ґміндівський табор.

Частіше заїздив до табору посол д-р Олександер Колесса як віцепрезидент „Української Культурної Ради" у справах таборової школи, якої святочне посвячення і отворення в його приняві відбулось 20. травня 1915. року. В дні 19. червня відбулася перша візитація тієї школи складена з д-ра Ол. Колесси, графа Кастеля і д-ра Галями. З того приводу скликали на майдані перед школою зібрання всіх таборових інспекторів і всіх секційних та баракових передовиків, яких граф Кастель бажав бачити. Крім них скликано окремо зібрання цілого табору. Д-р Колесса мав до народу прилюдну промову; не лиш заохочував посилати дітвору до школи, але й згадував про болючі справи, як — поворот домів, виїзд на роботи і про непохитну довірливість до українських послів

(Далі буде.)

стаючого обігу паперових грошей. Війна з Абісинією коштує такі суми, що Італія стоїть на порозі інфляції.

СТАНОВИЩЕ ФРАНЦІЇ ЗНОВУ ПОГІРШИЛОСЬ. — ЗОЛОТО ВТІКАЄ, ФРАНК ЗАГРОЖЕНИЙ.

Лявалеві не щастить в його послідовній дефляційній політиці. Поміж ним і фінансовою парляментарною комісією зарисовуються розбіжности щораз яскравіше. Через те реалізація програми, звязаної з „буджетом Лявала“ стоїть під питайним знаком, а навіть ворожать їй у кінцевому результаті повний провал. Цей песимізм віддзеркалюється на валютарно-фінансовому ринку. Темпо відпливу золота з Франції збільшилось так, що Банк Франції підвищив дисконтову стопу з 3 до 4, а відтак до 5 відс. У закордонній пресі зовсім поважно пишуть уже про те, що девалюації франка ніяк не вдасться оминути. Зайво підкреслювати, що з тим вяжеться теж доля інших валют, як вчисляються до золотого бльоку. Натиск на франка є в великій мірі ділом спекулянтів, які користуються тривожною атмосферою. Ляваль загрозив димісією, колиб прийшло до нового господарського заламання і появилась необхідність зменшити золоту вартість франка.

ВАЛЮТОВА РЕФОРМА В СССР. — СТАБІЛІЗАЦІЯ КАРБОВАНЦЯ. — АНҐЛІЙСЬКА ПОЗИЧКА.

Ухвалою Ради Нар. Комісарів проголошено стабілізацію карбованця (рубля) на базі 3 франц. франків за 1 карбованця. Звязане з тим є підсилення престижу совітської валюти не тільки в середині краю, але теж у міжнародніх взаєминах та перенесення всяких торговельних переговорів на терен Москви. Уряд на Кремлі вважає свої золоті запаси (плюс те, що приносить постійно зростаюча продукція золота) задовільними для оборони курсу карбованця на міжнародньому ринку. Валютова реформа в СССР звернула увагу всього світу. Вважають це проявом здоровішання госп. життя у Совітах. Що таке переконання є — про це свідчить замір В. Британії дати большевикам поважну позичку.

В. Н—вич.

Новий статут Академії Наук.

„Ізвєстія“ з 24. листопада оголошують текст нового статуту Академії Наук, що його затвердила рада народніх комісарів. Академія Наук підпорядкована раді народніх комісарів, якій щороку складає звіт з діяльности. Головним завданням академії наук є співпраця з совітським урядом у ділянці поширювання теоретичного і практичного знання. Діяльність Академії полягає на основі систематичного використання наукових здобутків, щоб „розбудувати нове соціялістичне, безклясове громадянство“. Інші точки статуту віддзеркалюють внутрішній устрій наукової інституції: поділ на виділи, адміністраційну організацію, засади вибору членів Академії і т. п. Академія користується спеціяльними правами: не оплачує свої кореспонденції, матеріяли, що їх друкує Академія, не є цензуровані, коли вони підписані ґенеральним секретаром (неперменний секретар). Академія має право діставатиззакордону також без цензури всі книжки і наукові видання та висилати свої праці за кордон. В наукових цілях Академія може купувати за кордоном предмети потрібні для праці, очевидно за згодою комісаріяту зовнішньої торговлі.

(РО.)

Італійцям не ведеться на африканських фронтах.

ЗАГАЛЬНА СИТУАЦІЯ 26. Ц. М.

Згідно з телеграмами ПАТ-ої положення на африканських фронтах таке: На північному фронті акція італійських військ, що має на меті очистити від ворога плоскогіря Тембієн, на схід від дороги Адіґрат-Макале, припинила операції в південному напрямі. Абісинські джерела подають, що від 8 днів не занотовано на півночі ніяких італійських посунень. **Підїздова війна, що її веде рас Сеюм і рас Касса припинила похід італійської армії.** Рас Сеюм у повній гармонії співпрацює з расом Касса, повздержуючи загонистість своїх вояків, що вважають, що боєвикові не личить ховатися. На південнім фронті абісинці атакують армію ген. Ґраціяні, що як подають абісинські джерела, має тільки дві дивізії. Ґраціяні мабуть дожидає на підмогу, що за Райтером, виїхала з Італії при кінці останнього тижня. Офіційний абісинський комунікат подає, **що італійці в Оґадені відступають. Італійці вже мабуть евакуували Ґерльоґубі і Ґорагаі,** відступаючи в напрямі Уаль-Уаль. В Адіс-Абебі переконані, що **в найближчих днях на південнім фронті прийде до великої битви.** Вчора з Гаррару до Ґерльоґубі, де нема ні одного італійця, вислали великі транспорти війська з вантажними автами. Досі ніякі вістки не потвердили поголоски про те, що абісинці зайняли Ґорагаі. Італійські летуни обкидали вчора бомбами багато сіл у провінції Гаррару. Летуни поробили фотознимки Джідджіґа й околиць, пізніше відлетіли. Вони не долетіли навіть до Гаррару.

Коли в Гаррарі дістали телефонічну вістку про те, що наближуються італійські літаки, поліційна влада заалярмувала населення та приказала припинити вуличний рух. Комендант гарнізону заборонив стріляти до літаків, доки на місто не скинуть бомби. Італійці привязують велику вагу **до битви під Лямма Шіліндi,** що відбулась 22. ц. м. На думку італійських кол **її вислід паралїжує наміри раса Дести,** що хотів дістатись до італійського Сомалі. У цій битві вбили 100 абісинців. Армія раса Дести має мабуть 25 тис. вояків. Передня сторожа Дести, що брала участь у бою, мала 1500 вояків.

СВАРКИ АБІСИНСЬКОГО ДУХОВЕНСТВА.

АДІС-АБЕБА, 27. 11. ПАТ. Кружляють поголоски про деяке напруження між архіепископом Кірилосом і частиною духовенства. Архіепископ іменований коптійським патріярхом у Каїрі, вповні піддтримує неґуса, який знову хоче задержати традиційну єдність абісинської і копто-египетської церкви та не хоче мати у себе самостійного релігійного зверхника. Та частина абісинського духовенства змагає до повної незалежности від Каїра, щоб в такий спосіб збільшити свій авторитет, очевидно, що зі шкодою для світської влади. Ці настрої находять деякий відгук навіть у двірських колах.

АВТА З ТРУПАМИ ІТАЛІЙСЬКИХ ВОЯКІВ.

АДІС-АБЕБА, 27. 11. ПАТ. Вчора ввечорі командант абісинських військ у Джідджіґа рас Насібу повідомив телефонічно неґуса, що гінці, які приходять до Джідджіґа приносять **вістки про відворот італійських розвідчих відділів. Італійці між ін. у поспіху покинули Анеле. Коли абісинські війська ввійшли до тієї оселі, побачили там італійські авта виповнені трупами.** Ґерльоґубі і Ґорагаі випорожнені: італійці відступили до Уадін на південь від Уаль-Уаль. Рас Насібу підкреслює, що абісинці не зайняли опустілих Ґорагаі і Ґерльоґубі, бо зайняті погонею за ворогом.

Абісинський уряд оголошує такий комунікат: На оґаденськім фронті італійці вповні відступають. **Після битви під Анале, в якій італійці стратили 4 танки і 6 авт, у тому 2 озброєні у скорострілн,** італійські сомалїси відступили в неладі, оставляючи вбитих. Італійські ґарнізони в Ґерльоґубі і Ґорагаі в паніці відступили, втікаючи до Уаль-Уаль і Вар-Дaїр, звідки за ніяку ціну не хочуть рушитись. Абісинські війська займуть знову і Ґорагаі і Ґорльоґубі. **Італійська армія втратила здобутки своєї 55-денної кампанії.**

В добре поінформованих колах говорять, що справжньою причиною італійського відвороту в Оґадені є те, що приїхав туди рас Деста та поважно загрожує лівому італійському крилові. В минулу пятницю на північ від Дольо була мабуть завзята битва, доходили звідти відголоси сильної канонади. Страти в цій битві по обох боках дуже поважні.

Абісинський уряд поробив великі замовлення на зброю.

Арештування комуністів.

ЗАГРЕБ, 27. 11. ПАТ. Викрили тут організацію і комуністичну друкарню. Арештували кілька осіб, між ними особу, що удержувала звязок закордоном.

Нові роботи у львівському воєвідстві.

Перше засідання ради Фонду Праці.

Як повідомляє аґенція „Всхуд“, львівський воєвода покликав 16 членів воєвідської ради Фонду праці, між ними інж. *Творидла.* Перше засідання ради відбулося 26. ц. м. під проводом віцевоєводи Соханського. Директор фонду рад. Ґаєвський предложив матеріял щодо акції Фонду праці і допомоги для безробітних. Програма праці на наступний рік передбачує суму 12 міліонів зол. на львівське воєвідство, з чого найбільше піде на дорогові роботи. Крім того будуть ведені роботи по містах: Львові, Перемишлі, Дрогобичі, Бориславі, Сяноці та Ряшеві. Поважну суму призначиться на реґуляцію рік і меліорацію.

В дискусії виринули ще окремі домагання, як напр. побільшити акцію будови малих робітничих домів, піддержувати домовий промисл. Інж. Творидло домагався побільшити меліораційні і реґуляційні праці в краю задля піднесення рільної культури.

Віцевоєвода Соханський пояснив, що уряд буде старатися, щоб дати якнайпродуктивнішу поміч безробітним, особливо по селах. Цього року розділено поверх тисячу ваґонів збіжжа селянам, що працювали при будові доріг. Два і пів міліона зол. призначено для населення, що потерпіло від повені. Дальші пояснення давали нач. Школяінський і рад. Ґаєвський.

НОВИНКИ.

— **„Непорозуміння між українством і світом“.** На цю тему виголосить д-р Ю. Студинський відчит дня 30. листопада ц. р. в салі „Бесіди“ вул. Рутовського 22 у Львові в год. 18. Відчит улаштовує Т-во Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка у Львові.

ІЗ СВІТОВОЇ ПАНОРАМИ.

Страшний винахід і гарна премія.

Ню-йорська преса принесла звістку, яку повторили і часописи нашого, старого світу, про винахід д-ра Віліяма Марстона. Винайшов він апарат, званий „детектором брехні", що записує всякі психо-фізіольоґічні реакції людини підчас того, як їй ставлять питання і вона відповідає. Винахідник твердить, що такий детектор дає змогу точно встановити, чи людина бреше. Він запропонував судові перевірити цей апарат на відомому злочинцеві Брунові Гавптманові; Гавптман, що мав право дати свою згоду або ні, сказав „так" і небавком почуємо про вислід цього допиту.

Які можуть бути наслідки такого винаходу — жах подумати. Кожний, що женить ся, складає нпр. додаткову присягу, що дозволяє жінці прикладати собі „детектор брехні", коли вона тільки почне сумніватись у правді його слів. Виборці беруть таку саму присягу від своїх послів, щезає брехня у школах, судах, між приятельками і виринає питання, чи не можна би такого винаходу вживати теж при шлюбній присязі... Читаємо про смертоносне проміння, що може вбити за секунду ціле місто, про нові податки, перед якими не може втриматись ані міністер фінансів, ані екзекутор, але все те блідне перед думкою, як виглядатиме світ, коли всі почнуть говорити правду.

Так уявляємо собі Судний День на цьому світі...

*

Один канадійський мільонер Чарльс Ванс Міллер, що помер у 1926. р., залишив небуденний заповіт: 31. жовтня 1936. р. має дістати 500.000 дол. та жінка в Торонто, яка за останніх 10 літ видала на світ якнайбільше дітей. Міллер був — адвокатом, спортовцем і гумористом, але нема причини підозрівати, що свою премію придумав він на сміх. Більше є даних, що це ідея — спортовця: нехай здорові та сильні жінки пробують за 10 літ показати, що вміють — нагорода 500.000 дол. і варт для неї потерпіти.

Досі є вже в Торонто 4 кандидатки до нагороди. Пані Метю Кеней мала 14 дітей, з цього 11 у 9 роках і цього року на Різдво сподівається нового нащадка, а „може — каже сама — близнята або й очтерню відразу". 9 її дітей живе.

Її суперниця Амврозія Гаррісон має 14 дітей, усі в живих, але від 1926. р. вродилось їй усього 8. Має вона 38 літ і журналісти, які розуміються тіксамо добре на враженню, яке робить політична ситуація або жінка, впевняють, що виглядає вона на 5 літ молодше.

42-літня пані Йосифа Бенято, що мала досі 24 дітей, в останніх 10 роках мала їх усього 9, з чого тільки 4 живе, а із усієї суми живе їх 15.

Пані Стефанія Дарріго мала 16 дітей, з чого 4 вмерло; від 1926. р. мала їх 8.

Кожна з цих жінок має майже однакові дані на нагороду. Містер Гаррісон — адвокат не передбачив, що може зробити кривду своїм заповітом тим, які мали вже в 1926. р. стільки дітей, що в останніх 10 роках не потребували (або і не могли) своєї родинної колекції занадто доповняти. Американська преса має над чим радити, — як розділити нагороду по Соломоновому.

Якби хто з наших мільонерів залишив таку нагороду для наших львівських землячок, то нема сумніву, що неодин заприсяжений парубок згодився би женитись. 500.000 дол. за 10 літ навіть при великій рідні калькулювалось би ліпше, як бездітне подружжя із котом або собакою замість родини і без допомоги із „Т-ва охорони звірят".

Діоґен Бочка.

— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 29. XI. в год. 19-ій відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля 7/І. відчит д-ра Ю. Кордюка: Паралерґія

— **Нові українські видівки.** Накладом „Союзного Базару" вийшла серія видівок „Українські коляди" в числі 5. Всі вони виконані відомим малярем С. Гординським і мають високу мистецьку стійність. І гуцульські колядники й ангели, що злітають з неба, щоб „дати знати пастирям в полі", і Св. Вечір та „Діва Марія сина повила" — це незвичайно гарні, повні настрою картини, що певно вдоволять усіх наших покупців.

— **Вистава образів О. Аксера в домівці Союзу мистців пластиків** (вул. Дідушицьких 1) буде закрита вже 28. п. м. в год. 3. Нова вистава обійме цикль кількадесятьох рисунків відомого автора „Цинамонових склепів" Бруноне Шульца та праці Фр. Кляйнмана, І. Музикової й А. Пронашка. Вистави Союзу є отворені щодень від 10—15. Вступ 40 і 20 сот.

— **Шкільні імпрези.** Міністерство освіти видало розпорядок у справі імпрез, які влаштовують вселюдні і середні школи. Дозволи на шкільні імпрези даватимуть кураторії, при чому вони мають бути доступні для всіх учнів і учениць без огляду на стан заможности, тому ціни білетів мусять бути низькі.

— **Ліквідація роземного уряду для справ найму.** З днем 1. грудня ц. р., коли почав обовязувати президентський декрет про охорону льокаторів, підлягає ліквідації роземний уряд для справ найму, наслідком чого всі нескінчені справи переходять до городського суду. Сюди й треба звертатися зі всіми новими справами, що стоять у звязку з наймом мешкальних і промислових убікацій. Проти рішень городського суду прислугує відклик до окружного суду.

— **Перед обнижкою цін цукру.** Урядові чинники домагаються від цукрових промисловців, щоб обнижка ціни цукру ввійшла в життя з днем 1. грудня ц. р. На 100 кг. цукру ціна має обнижитись на 25 зол., тому за 1 кг. випадалоб платити тільки 1 зол. Одночасно мають обнизити ціну цукрових буряків і скарбові оплати. У звязку з майбутньою обнижкою цін цукру по споживчих склепах дається відчувати недостача цукру, бо купці спроваджують лише таку скількість, яка потрібна до заспокоєння щоденного запотребування.

— **Влом до парохіяльного уряду.** До канцелярії парохіяльного уряду церкви св. Петра й Павла вломилися в ночі невідомі злодії. Вони виломили замки і колодки та нічого не найшли.

— **Краєва хроніка.** В селі Будилові пов. Снятин шириться плямистий тиф. — В Острові пов. Львів 28-літна служниця Анна Гаврилів, покинена нареченим, спалила себе, облявшись терпентиною. — В Пістині пов. Коломия наслідком гололедиці перевернувся автобус П. К. П., при чому згинув кондуктор Фліщук. — У Дрогобичі розпочалася судова розправа проти 37-літного Вольфа Гавзера, касієра Каси Людової, що привласнив собі поверх 11 тисяч зол. і пофальшував книги цього банку. — В Баші Долішній пов. Любачів убито 27-літного Михайла Вавриковича з Тищів. У звязку з тим арештовано 6 осіб. — Між Переворським і Перемишлем вломилися якісь злодії до вагону товарового потягу і викинули з нього увесь вантаж мануфактури та конфекції вартости кілька тисяч зол.

— **§ 19.** По думці § 19. пресового закону прошу змістити на поміщену в числі 314. Вашого часопису новинку під наг. „Осторога перед ошуканцем" отсе спростування: Неправдою є, що видавництво „Рекорд" і його власник Микола Ковалюк є ошуканцем. Натомість правдою є, що це злобна клевета, за що її автори будуть відповідати перед судом. Неправдою є, що в-во „Рекорд" видає і продає низької вартісний хлам. Зате правдою є, що в-во „Рекорд" видає поважні і цінні книжки, які між ін. є апробовані Міністерством освіти як шкільна лектура, а видана і написана власником в-ва книжка „Комунізм чи капіталізм?" визнана за річ непересічної вартости таким авторитетом, як о. д-р Іщак. Неправдою є, що в-во натягнуло тисячу селян та інтеліґентів. Зате правдою є, що в-во продало своїх і чужих видань тисячам селян та інтеліґентів на кредит, за що останні у багатьох випадках не заплатили. Неправдою є, що в-во замовлені книжки не доставило. Зате правдою є, що такі книжки доставило. Неправдою є, що жадне наше в-во чи книгарня не хочуть мати з Ковалюком торговельних звязків і його книжки не продають. Зате правдою є, що всі книгарні і видавництва Ковалюкові видання продають і мають торговельні звязки з винятком таких, що сам Ковалюк з ними торговельні звязки зірвав. Неправдою є, що доставлено книжки інші, як замовлено. Зате правдою є, що доставлено книжки згідно з умовою. Неправдою є, що Ковалюк натягає своїх представників. Зате правдою є, що Ковалюк совісно добре винагороджує своїх представників, як і правдою є, що у мому катальозі є образи, яких не мають інші видавництва, бо ці образи я купив і вони є тільки у мене. Неправдою є, що їх продукція коштує 70 грошів, та що їх малюють ученики. Зате правдою є, що їх малюють артисти малярі і кошти їх продукції перевищають 65% ціни купна. Неправдою є, що в-во перед двома роками зібрало передплату на книжки, яких не видало. Зате правдою є, що в-во збирало передплату на такі книжки, які видавало і видає. — **Микола Ковалюк.**

— **Крадежі в Польщі.** У третьому кварталі ц. р. доконано на терені цілої Польщі 115.378 крадіжей, з того 25.494 мешканевих і поверх 30 тисяч з поля і ліса. Як звичайно, найбільше крали у львівському воєвідстві, де було 14.745 випадків, опісля у воєвідстві краківському (10.648), найменше у воєвідствах поліському і новгородському. В тернопільському воєвідстві було 6.130 випадків, станиславівському 6,004, волинському 5.497.

— **Лісова пожежа.** В лісі біля Глибокого на Волині підчас випалювання сухого ріща забули вечором згасити вогонь, який, роздутий вітром, захопив коло 200 моргів ліса і суху траву на сіножати. При цьому згоріло 60 стіжків сіна, що належали до громади Нова Рудня.

— **З Польщі.** У грудзьондській вязниці повісився 36-літний Ушер Гінсбурґ, якого перевезено сюди з Білостоку, де засудили його на 15 літ вязниці за комуністичну діяльність. — У Варшаві наїхав трамвай на похоронний карован і розбив його. Домовину з небіжчиком мусіли відставити дорожкою на цвинтар.

— **Вибух бомби.** У чехословацькій фабриці військових літаків у Летнані біля Праги, де виробляли летунські бомби, запалився шнур від одної бомби. Робітники винесли її на поле, де вона вибухла. Від сильного тиснення повітря вилетіли тисячі шиб у сусідних селах. Гук був такий сильний, що чули його в цілій Празі, де з цього приводу стали кружляти фантастичні поголоски.

— **Продовження людського життя.** Славна фондація Рокфелера призначила 20.000 дол. двом американським ученим на дальші досліди над новим винаходом, що має продовжувати людське життя. Є це екстракт з адреналіну, до якого додають два гормони. Його випробували вже на собаках. Професор Бріттон, директор фізіольоґічного відділу Рокфелерського Інституту каже, що новий винахід зможе продовжити наше життя на 10 літ.

— **Арештували цілий уряд.** В румунському місті Плоешті викрили в скарбовому уряді великі зловживання у вимірюванні та стяганні податків, наслідком чого арештовано всіх службовців цього уряду, від начальника до наймолодшого возного. Афера викликала в місті велике занепокоєння, бо багато купців і промисловців, замішаних у цю справу, побоюються арештування.

— **Палять доми з блощицями.** Пожежна сторожа в Липську підпалила цілий бльок старих будинків, у яких розмножилася така маса блощиць, що ніяким способом не можна було їх вигубити. Меблі мешканців цих домів піддали дезинфекції, а старі будинки пустили з димом.

— **По румунськи.** Як повідомляє румунська преса, в містечку Берґія прийшло до суперечки між священиком Олтяном, який прийшов поінформуватися шкільними справами, і вчителем Ромулом. Від сварки прийшло до бійки. Вчитель побив священика по лиці на очах дітей. Про цю незвичайну подію священик повідомив жандармерію, що потягнула Ромула до відповідальности.

— **Шукають за метеором.** До совітської астрономічної обсерваторії в Пулкові наспіло від секретаріяту міжнародного астрономічного союзу прохання зорганізувати нові глядання за величезним метеором, що в 1908 р. впав над рікою Тунгузькою на Сибір. Упадок цього метеору, як відомо, спричинив тремтіння землі, яке занотували всі сейзмографічні станції в Росії та Европі. Місце його спадку вже знайшли, але самого метеору не добули.

— **Ріжні вістки.** У стейті Ню Джерзі згоріло заведення для умовонедужих. Дві пацієнтки згоріли, а 30 осіб урятувала шпитальна служба. — На дні озера Тіги в Естонії відкрили кадовб кораблів з часів вікінгів. — Американський вчений Б. Клерк зладив при помочі Ліндберґа ракету, яка може пересилати почту з Ню Йорку до Льондону. — Потяг на лінії Басра—Баґдад наїхав уночі на каравану верблюдів і вискочив із шин. Згинуло притім 17 верблюдів.

— **Управа Природничого Музею Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові складає отсим щиру подяку Вп. П. інж. Саєвичеві Миколі з Підлютого за цінний дар шафи для ботанічного відділу.**

ДИВОГЛЯДИ.

БУРМИСТР НЮ-ЙОРКУ НАЙШОВ ПОСАДУ.

Колишній бурмистр Ню Йорку Джімі Вокер, дуже популярний, перебував останні роки в Европі. Вернувшись тепер до Америки рішив він відкрити якесь велике приємне підприємство, де люди могли би бавитись і тратити непримітно багато грошей. Цій геніяльній думці перешкодила одна кінова фірма в Голівуді, пропонуючи йому посаду піселькара і режисера ревій. У Голівуді не забули, що Вокер був колись автором скетчів для вар'єте і навіть мав добрий голос. Вокер рішив, що такий заробіток певніший і згодився. Може вже невдовзі будемо бачити, як поважний нюйорський бурмистр підскакує на підпитку.

Радіокутик.

ГУРАГАН РОЗВАЛИВ РАДІОСТАЦІЮ

Мин. тижня вивернув сильний гураган щоглу, що підтримувала радіоантену у Лянгенбергу. Тепер монтують на швидку руку 2 тимчасові машини.

БОРОТЬБА ЗА СПОРТОВІ РАДІОПЕРЕДАЧІ.

Як відомо, спортові змагання у Спол. Державах викликують незвичайне зацікавлення й радіотовариства просто воюють зі собою за виключне право передавати їх та числять за те право велитенські суми. Т-во „Форд" заплатило за монополь передачі змагань у бейз-болі 100.000 дол. побиваючи конкуренційну фірму Трансрадіо. Трансрадіо дає своїм слухачам незвичайно справно і швидко всі вістки та репортажі із спортових імпрез. Згодом виявилося, що згадані змагання передавали оба Т-ва з тим тільки, що Форд передавав її офіційно і явно, а випозичець Трансрадія сховався в юрбі з малеським апаратом короткохвильним і так 200 станцій передавало водночас трансмісію. Директор „Трансрадія", якого з цього приводу пробували притягнути до відповідальности боронився, що спортові змагання це не драматичний твір, а тому й авторський закон не може боронити його монополю, а кожний глядач має право ділитись своїми враженнями з нього або безпосередньо або будьякими технічними засобами.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Театр „Заграва" під проводом В. Блавацького.

Яворів.

28. XI. „Крамарі славн".
29. XI. „Ой Морозе Морозенку"..
30. XI. „Тарас Бульба".
1. XII. Обітована земля".

Великий Міський Театр.

Четвер, 28. XI. год. 8. веч. Аб. 1. ціни найнижчі „Музика на вулиці".
Пятниця, 29. XI. год. 8. веч. Аб. 5. „Ревізор"
Субота, 30. XI. год. 3.30. ціни найнижчі „Попелюшка"; год. 8. веч. Аб. 4. Гостинний виступ Людвика Сольського „Фридрих Великий".
Неділя 1. XII. год. 12. впол. ціни популярні III. Концерт Львівської Фільгармонії; год. 3.30 Аб. 4. Гостинний виступ Людвика Сольського „Фридрих Великий"; год. 8. веч. Аб. 5. „Ревізор".

Театр Рівнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Революція в Шангаю".
АПОЛЬО: „Втеча".
АТЛЯНТИК: „Найщасливіший день у йому житті (Йосиф Шмідт).
ВАНДА: „Весняна парада", „Танок кохання".
ГРАЖИНА: „Вередлива Марієта".
КАСИНО: „Його Величність шофер".
КОПЕРНИК: „Бенгалі" (Гейрі Купер).
МАРУСЕНЬКА: „Бенгалі" (Гейрі Купер).
МІРАЖ: „Катюша" і Ревія Маріонеток.
МУЗА: „Секвоя".
ПАКС: „Усміх щастя".
ПАЛЯЦ: „Рапсодія Балтику".
ПАН: „Весела вдовичка" та „У віденськім ліску".
РАЙ: „Вапусь".
СОНЦЕ: „Циганські романси", ревія „Абісинець у Львові".
СВІТ: „Ігумен Кордецький, оборонець Ченстохови".
СТИЛЬОВЕ: „Не відходи від мене" і ревія.
ТОН: „Мала вена" в Фр. Гаваь.
УТІХА: „Малібу" і ревія.
ХИМЕРА: „Під гарячим небом Аргентини".

Закордонне радіо.

Четвер, 28. листопада 1935.

Відень (506,8) 14.00 Пісні Шуберта, 17.35 Солісти (музика, спів), 19.20 Віденські мельодії, **Братислава** (298,8) 17.50 Форт. рецитал, 19.10 Спів, **Кошиці** (259,1) 17.35 Для Закарпаття (спів Черкасенко), **Прага** (470,2) 16.10 Танк. музика, 19.30 Беседа словно-муз. авд., **Париж** (1648) 21.00 Спів, 22.45 Симф. концерт, форт., спів, **Берлін** (356,7) 20.10 Розривковий концерт, 22.30 Музика, два форт., **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 20.15 Концерт творів Сібеліюса, **Кельн** (455,9) 12.00 Музика, 18.55 Дівчата співають, 2 .10, 20.55 Вок.-муз. концерт. **Ляйпціг** (382,2) 16.00 Скрипкові сонати, 19,00 музика, веселі пісоньки, 21.00 Танки і пісні ріжних народів, **Мінхен** (405,4) 10.15 Народні пісні, 16.10 Пісні Шумана, Корнеліюса і Брамса, 20.10 „Орлеанська дівчина" траг. Шілєра, 22.40 Шопенові твори, **Будапешт** (549,5) 12.05 Спів, 17.30 Циг. музика, 22.20 Концерт оп. орх., **Мілано** (221,1) 11.30 Легка музика 16.40 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 12.30 Музика, 16.40 Вок.-інстр. концерт, 20.50 „Маски" оп. Масканія.

Пятниця, 29. листопада 1935.

Відень (506,8) 17.05 Віольончеля, 18.30 Ред. музика, 19.30 „Гурелідер" Арн. Шенберга (хор спів. академії). **Прага** (470,2) 19.30 Концерт е-дур Бетовена, **Париж** (1648) 18.30 Концерт симф. орх., 21.45 Вечір комічних опер, **Білгород** (437,3) 16.10, 21.15 Спів, **Берлін** (356,7) 16.00 Вес. авд. 16.30 Шведські пісні, 19.00 Нар. музика, 21.00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 17.50 Форт. рецитал, **Ляйпціг** (382,2) 16.00 Давні нім. пісні, 21.45 Форт. рецитал, **Мінхен** (405,4) 16.10 Солісти (сопр., баритон, гітари, форт.), 20.15 Невдомі Гайднові твори, 22.30 Камер. музика, **Будапешт** (549,5) 12.05 Концерт військ. орхестри 13.30, 22.20 Циг. музика, 19.30 Опера, **Мілано** (221,1) 11.30 19.45 Легка й популярна музика, 22.15 Солісти, **Рим** (420,8) 12.30, 19.15 Легка музика, 20.50 Форт. рецитал.

Львівське радіо.

Четвер, 28. листопада 1935.

6.30 Ранішня авд., 6.50 Легка музика з гр. пл., 7.20 Поранний денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Муз. Поранок, 13.00 Форт. музика з гр. пл., 13.25 Домашнє Господарство, 13.30 Легка музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Легка муз. з гр. пл., 16.30 Для ст. дітей: Про малу дитину, 16.45 Концерт хору, 17.00 Як село живить місто: Риби, 17.15 Концерт творів Ігн Лілієна (спів, музика), 17.50 Культура та мистецтво жидів у Польщі, 18.00 Концерт орх. 18.30 Від фонографу до звукової стяжки, 18.40 Тур. инст. інформатор, 18.45 Ріжні мельодії з гр. пл., 19.00 Прогулька по львівських музеях, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Вечір казок (орхестра, рецитації Бен. Герца), 20.45 Веч. денник, 20.55 Протилвл.-лет. самооборона, 21.00 Театр Уяви: „Червоні нашивки" (перекл. із англ.), 21.50 Пісні відсп. Я. Поплавський в супр. форт., 22.15 Симф. концерт із гр. пл., 23.05 Танк. музика з гр. пл.

Пятниця, 29. листопада 1935.

6.30 Ранішня авд., 6.50 Муз. з гр. пл., 7.20 Ранішня авд., 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Авд. для ст. дітей: Фрагмент із драми Ст. Жеромського: „Сулковський", 12.40 Сальон. музика, 13.25 Домашнє господарство, 13.30 З ринку праці, 13.35 Легка музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Геройські мотиви з гр. пл., 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх., 16.45 Хвилина питань для дітей, 17.15 Фрагм. із „Листопадової ночі" Ст. Виспянського, 17.25 Концерт солістів, музика, спів, 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Еротики в вик. камер. орх., 18.35 Листи та програми, 18.40 Сусп. хвилина, 18.45 Лицарські пісні з гр. пл. (м. і. Пісня про Хмельницького в 1630 р.), 19.00 Штука шаблону, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40, Спорт вістки, 19.50 Бюро студії розмовляє зі слухачами, 20,00 Актуальний монольог, 20.10 На св. Андрія обрядовий образець із музикою, 21.00 Веч. денник, 21.10 Із суч. Польщі, 21.15 Романтична музика з гр. пл., 22.00 Камер. музика, 22.30 Танк. музика.

БІРЖА.

Гроші.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.32 75

На нинішній варшавській біржі нотовано такі курси: Бельгія 89.90, 90.08, 89.72, Берлін 213.45, 213.98, 212,92, Голяндія 359.45, 360.47, 358.73, Льондон 26.23, 26.30, 26.15. Ню Йорк чеки 5.31 і 7/8, 5.33 і 7/8, 5.30 і 7/8, Н. Йорк кабель 5.32, 5.33 і 1/4, 5.30 і 3/4, Осльо 139.10, 133.43, 131,77, Париж 35.50, 35.07.50, 34,93.50, Прага 21.99, 23.03, 21.95, Стокгольм 135.25, 135.58, 134.92, Швайцарія 171.85, 172.19 171.51,

Папери.

4-проц. інвестиційна 111.0, 5-проц. поз. конверсійна 65.50, 6-проц. поз. доларова 77.5, 4-проц. позд.ол. 52.50, 7-проц. поз. стабілізаційна 61.00.

Акції банку польського 95,00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 27-го листопада ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування	2·50	зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.54·50	„
кг. масла дес. експорт. враз в експортовим опакуванням дає зачет по	2·60	„
1 л. молока	0·16	„
1 л. сметани	1·75	„
1 к. яєць	4·50—4·55	„

Тенденція на масло зниж[к]ова, на молоко знишкова, на яйця сильна, на сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 27. XI. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курячий молодняк 0·90—1.30 І. кл.	0.95	зол.
Кури однорічні І. кл.	0.85	„
Качки годовані з ясним опір.	0.75	„
Качки товщеві	0.90	„
Гуси годовані	0.75	„
Гуси товщеві	0.90	„
Пантарки годовані	0.90	„
„ товсті	1.—	„
Індики і індички год.	1.—1.10	„

Кури приймає в кожній кількості. Іншу птицю в скількости визначеного приділу для кожного свого доставця.

Птицю не годовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

Купує вівсяну питльовану муку, гречану муку, просо та овес.

ОПОВІСТКИ.

Старшина Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок подає до відома, що дня 29. листопада ц. р. в пятницю в год. 18-тій в домівці при вул. Мохнацького ч. 12 відбудеться відчит п. д-ра Івана Іванця на тему. „На грані листопадової епохи". Гостии, уведенни членами Кружка — раді. 723

Уневажнення. Рішенням з 12. листопада 1935 уневажнюємо грамоти Внутрішньої Безпроцентової Позички Рідної Школи, що не дійшли до рук адресатів, а то: ч. 3100 на імя Микола Хандога, 3099 д-р Максим Тимків, 3176 — Андрій Сарут, 1405 д-р Дмитро Маковський, 2925 — Союз Українок, 1404 — Кооператива „Рідна Торговля", 3414 — Василь Баковський. Всі названі зі Стрілиськ Нових пов. Бібрка. Всі вони одержують нові грамоти. **Головна Управа Рідної Школи** 725

Збірка, переведена 8. IX. ц. р. Львів. Філією Т-ва охорони дітей і опіки над молоддю за дозволом Гродського Староства ч. В. Р. 4/95 Kwst/35. принесла 252.15 зол., які призначено на одежу дітям і підмоги для учнів. Всім жертводавцям і всім, що допомогли нам при збірці сердечно дякує виділ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.